

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
в.о. завідувача кафедри
к.е.н., доц. Світлична О.С.

“ _____ ” _____ 20 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 8.03050801 “**Фінанси і кредит**” за програмою:

«Фінансовий менеджмент та фондовий ринок»

за темою:

«Управління активами підприємства»
(на прикладі ТОВ «Торговий Дім Левада»)

Виконавець:

студентка Фінансово-економічного
факультету

Глуган Анастасія Дмитрівна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Астахова Наталія Ігорівна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність, склад, структура та джерела формування активів підприємства	7
1.2. Політика управління активами підприємства.....	20
1.3. Методи аналізу активів підприємства	25
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ ЛЕВАДА»	36
2.1. Фінансово-економічна характеристика діяльності ТОВ «Торговий Дім Левада»	36
2.2. Аналіз структури та динаміки активів ТОВ «Торговий Дім Левада».....	48
2.3. Діагностика фінансового становища ТОВ «Торговий Дім Левада» ..	57
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ ЛЕВАДА»	68
3.1. Розробка економіко-математичної моделі прогнозування оборотних активів ТОВ «Торговий Дім Левада»	68
3.2. Основні напрями вдосконалення управління активами ТОВ «Торговий Дім Левада»	76
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	99

ВСТУП

Економічне положення будь-якої сучасної держави невід'ємно та тісно пов'язане з результатами фінансової діяльності окремих підприємств, раціонального формування і використання їх оборотних активів. Ефективність управління оборотними активами впливає на фінансову стійкість підприємства, конкурентоспроможність, ліквідність, платоспроможність, безперервний процес реалізації та виготовлення продукції. Саме тому вітчизняна економіка в сьогочасних умовах господарювання вимагає нових підходів до управління оборотними активами.

Фінансовий стан підприємства визначається розміщенням і використанням його коштів. Фінансовий стан підприємства характеризується забезпеченістю власними обіговими коштами, станом нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, станом та динамікою дебіторської і кредиторської заборгованості, оборотністю коштів, платоспроможністю та іншими підсумками фінансово-господарської діяльності підприємства, які дозволяють дати оцінку досягнутим результатам, зробити висновки про рівень фінансово-економічного стану та про наявність нереалізованих внутрішньогосподарських резервів.

Активи відіграють важливу роль в діяльності підприємства, оскільки за допомогою їх ефективного формування і використання підприємство покращує свою діяльність, підвищує свій економічний потенціал і як наслідок отримує прибуток.

Основною проблемою, що виникає на шляху управління активами, є неповна теоретико-методична база, що характеризується одноманітністю підходів науковців та приділення уваги лише на окремі проблеми. Відсутність розвитку неаукових підходів значно заповільнює процес комплексного управління активами, що атиме застосування на практиці в умовах мінливого середовища ринкової економіки.

Актуальність теми. Управління активами підприємства є важливим елементом підвищення ефективності діяльності підприємства, оскільки розробка і впровадження раціональних підходів в управлінні активами забезпечують стійкість фінансового стану, кредитоспроможності, інвестиційну привабливість вітчизняних підприємств. Управління активами підприємств є достатньо складним та включає розробку стратегії розвитку підприємства.

Проблема управління оборотними активами займає провідне місце в наукових роботах таких українських вчених, як І.О. Школьник, І.М. Бойчик, М.С. Харів, М. Т. Хопчан, А. Д. Василик, М. В. Володькіна, К. В. Ізмайлова, М. Я. Коробов, Л. А. Лігоненко, А. М. Поддєрьогін та зарубіжних учених-економістів: І. А. Бланка, В. В. Ковальова, Б. Колласа, М. Н. Крейніна, Т. Манесса. Однак, слід відмітити, що система управління оборотними активами вимагає подальшого вивчення, яке має бути спрямоване на покращення та визначення її функцій з позиції адаптації до сучасного стану розвитку економіки України.

Ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є найважливішим симптомом його фінансового стану, передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому. Ефективні форми управління фінансовими ресурсами дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток.

Основною метою управління фінансовими ресурсами на підприємстві є їх оптимізація, тобто процес вибору найкращих форм їхньої організації на підприємстві з урахуванням умов і особливостей здійснення його господарської діяльності.

Мета написання дипломної роботи – дослідження теоретичних та практичних аспектів управління активами та розробка рекомендацій щодо його удосконалення.

Виходячи з поставленої мети, завданнями написання дипломної роботи є:

- дослідження сутності, складу, структури та джерел формування активів підприємства;
- розгляд політики управління активами підприємства;
- вивчення основних методів аналізу активів підприємства;
- аналіз загальної фінансово-економічної діяльності ТОВ «Торговий Дім Левада»;
- аналіз структури та динаміки активів ТОВ «Торговий Дім Левада»;
- проведення діагностики ймовірності банкрутства підприємства;
- запровадження основних шляхів удосконалення управління активами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління активами підприємства.

Предмет дослідження – оцінка ефективності управління активами ТОВ «Торговий Дім Левада»

Методи дослідження. Теоретичну основу роботи становить діалектичний метод пізнання, який забезпечив вивчення фінансових відносин підприємств в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, порівняльний і економічний аналіз, графічний метод, нормативний, табличний, статистичний, порівняльний, абстрактно-логічний, методи економіко-математичного моделювання.

Були використані наступні комп'ютерні програми для вводу та аналізу даних: MicrosoftWord, MicrosoftExcel.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукові результати, що одержані особисто автором і виносяться на захист, полягають у розробці економіко-математичної моделі, за допомогою якої, розраховано прогнозний показник власного оборотного капіталу на 2017 рік. Зроблені пропозиції щодо покращення ефективності управління активами ТОВ «Торговий Дім Левада».

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій щодо вдосконалення механізму управління активами ТОВ «Торговий Дім Левади» та підвищення ефективності управління шляхом використання даних рекомендацій у діяльності підприємства.

Інформаційна база. Під час написання дипломної роботи в якості інформаційної бази використовувалися навчальні матеріали з фінансового аналізу, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам управління активами підприємства, законодавча база України, матеріали лекцій та презентацій, внутрішні документи та фінансова звітність ТОВ «Торговий Дім Левада» за 2013-2016 роки. Результати проведеного аналізу у дипломній роботі були використані на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання, проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку країни» та опубліковані тези «Проблеми управління оборотними активами підприємства».

ВИСНОВКИ

В умовах ринкової економіки всі підприємства зацікавлені в ритмічному і стабільному функціонуванні. Щоб досягти високих результатів, потрібна чітко збудована, обґрунтована і ефективна фінансова політика управління активами.

Після аналізу теоретико-методичних аспектів управління активами підприємства у процесі господарювання було з'ясовано, що управління активами є основою стійкого фінансового стану підприємства.

В першому розділі даної роботи було визначено, що поняття «активи» має різні підходи до визначення, проте законодавчо встановлено, що активи становлять собою ресурси, що контролюються підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому.

Активи формуються для конкретних цілей здійснення цієї діяльності у відповідності до місії та стратегії економічного розвитку підприємства і у формі сукупних майнових цінностей характеризують основу його економічного потенціалу.

Від того, які асигнування вкладені в основні та оборотні засоби, скільки їх знаходиться у сфері виробництва і в сфері обігу, в грошовій та матеріальній формі, значною мірою залежать результати виробничо-фінансової діяльності і відповідно фінансовий стан.

Оборотні активи являються засадою ефективного функціонування підприємства, так як вони за рахунок високої маневреності та ліквідності дозволяють швидше здобувати прибуток, саме тому в наступних розділах більшу увагу приділяємо аналізу цих активів.

Аналіз активів підприємства являє собою вивчення результативних показників діяльності суб'єкта господарювання, динаміку зміни цих показників з метою виявлення резервів для покращення ефективності

використання активів. Є три основних виду аналізу: горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний.

Здійснивши аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Торговий Дім Левада» знаходиться в стійкому фінансово-економічному положенню, проте спостерігається спад майже всіх основних економічних показників у 2015 році в порівнянні з 2013 роком. Підприємство залежить від зовнішніх джерел фінансування і ця тенденція з кожним роком зростає: коефіцієнт співвідношення позичкового та власного капіталу має темп до зростання. Також спостерігається недостатність у власних оборотних коштах. Аналіз ліквідності показав, що при наявній структурі джерел фінансових ресурсів баланс не є абсолютно ліквідним, що говорить про те, що підприємство не зможе погасити всі борги у терміновий строк, тільки за умови своєчасного розрахунку дебіторів.

Показник оборотності активів та оборотних активів знижується. Це означає, що у найближчий час підприємство буде змушене залучити додатковий капітал, а збільшення обороту запасів свідчить, що у підприємства є потенціал до збільшення обсягів виробництва. Також стійкість підприємства залежить від співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, при порівнянні яких можна стверджувати, що підприємство висуває менш жорсткіші умови до своїх покупців, ніж умови погашення кредиторської заборгованості, які вимагають від них кредитори.

Аналіз структури та динаміки активів ТОВ «Торговий Дім Левада» показав, що за аналізований період вартість фінансових ресурсів підприємства збільшилась головним чином за рахунок зростання оборотних та витрат майбутніх. Випереджаюче зростання оборотних активів у порівнянні з необоротними свідчить про прискорення активів, що є позитивним моментом. В структурі джерел активів основне місце займають залучений капітал і ця залежність зростає. Головним чином залучений капітал виріс за рахунок довгострокових зобов'язань. Зростання

довгострокових зобов'язань у порівнянні зі зростанням поточних свідчить про погіршення платоспроможності підприємства.

Згідно з розрахованими моделями банкрутства ТОВ «Торговий Дім Левада» у 2013 році знаходилась в стійкому стан та ймовірність банкрутства була низькою, проте з 2014 року фінансова рівновага підприємства погіршилась та ймовірність банкрутства зросла, тому очевидно, що керівництву підприємства потрібно вживати негайних заходів щодо запобігання погіршення стану підприємства.

Після аналізу ефективності управління активами ТОВ «Торговий Дім Левада» нами було запропоновано можливі шляхи покращення стану підприємства:

- визначити величину потрібних і реально необхідних грошових ресурсів за джерелами їх формування і напрямками використання для здійснення операційної, інвестиційної та інших видів діяльності;
- оптимізувати структуру капіталу за джерелами формування і напрямками розміщення;
- визначити прогнозовану дохідність капіталу, авансованого на формування активів підприємства;
- розробити альтернативні чи запобіжні заходи на випадок відхилень від прогнозованих показників;
- контролювати й оперативно реагувати на хід виконання фінансового плану;
- змінити політику щодо дебіторів.

Таким чином, проведений аналіз управління активами підприємства, свідчить, вибір правильної та економічно обґрунтованої політики щодо управління активами є дуже важливим для всього фінансового стану підприємства. Оборотні активи займають значну частку у загальній сумі активів підприємства. Наявність їх у достатньому обсязі та їх оптимальна

структура – необхідні передумови для його нормального функціонування та фінансової стійкості в умовах ринкової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальчук Н.О. Особливості управління оборотними активами на вітчизняних підприємствах [Електронний ресурс] / Ковальчук Н.О. //Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nvbdfa/2011_1/kovalch.pdf
2. Петик М.І. Ефективність управління обіговими активами суб'єктів підприємництва/ М.І. Петик // Науковий вісник НЛТУ України.-2011- Вип.21(4).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс".
4. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами / И.А. Бланк - Киев: МП "ИТЕМ лтд", СП "АДЕФ-Украина",1996 - 534 с.
5. Близнюк О.П, Горпинченк А.П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства/ О.П Близнюк, А.П.Горпинченко// Вісник Міжнародного Слов'янського університету/ Том XV. - №2. - 2012. - с. 52–58.
6. Романенко О.Р. Фінанси [Текст]: підручник. – К.: ЦНЛ, 2006
7. Лівсон М.В. Фінансовий менеджмент/ [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook879/01/part-004.htm>
8. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://um.co.ua/7/7-4/7-42860.html>
9. Супрун О. М. Проблеми прискорення оборотних активів на підприємстві/ О. М. Супрун /Ефективна економіка – 2013 - №7/ [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2185>
- 10.Тихонченко О.С., Яскульська Н.В., Бедзай О.В. Основні джерела фінансування діяльності підприємства/ О.С. Тихонченко, Н.В.

- Яскульська, О.В. Бедзай/ Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського – 2010/ [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67110.doc.htm
11. Сорока Р. Механізм управління оборотним капіталом торговельних підприємств// Регіональна економіка. – 2003. - №4. – с. 200-204
 12. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320с
 13. Фесюк І.В. Методичні засади планування потреби в оборотному капіталі підприємства у ринкових умовах // Економіка і ринок: облік, аналіз, контроль. – 2005. –№13
 14. Ізмайлова Н.В. Управління оборотними активами підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.. економ. наук./ Н.В. Ізмайлова-Київ, 2009.
 15. Лігоненко Л.О., Гуляєва Н.М., Гринюк Н.А. Фінанси підприємств [Текст]: підручник /, та ін. – К.: КНТЕУ, 2007
 16. Бодаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств // Інвестиції практика та досвід. – 2008. – №4.– С.40–44.
 17. Писаренко С.М, Пельтек Л.В. / Методогічні аспекти формування системи управління оборотними активами підприємства/ С.М. Писаренко, Л.В Пельтек / Вісник Запорізького національного університету. – 2010р. -№1. – с.43-49
 18. Буніч П.Г. Экономико-математические методы управления оборотными средствами. – М., 1973.
 19. Школьник, І. О. Фінансовий менеджмент [Текст]: навч. посібник. / За ред.. І. О. Школьник. – Суми: УАБС НБУ, 2008. – 342 с. – ISBN 658-012- 4-336
 20. Коваленко М.В. Напрями вдосконалення економічного управління операційними необоротними активами підприємства/ М.В. Коваленко /

- Економічні науки/ [Електронний ресурс] - Режим доступу:
http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09-1/178.pdf
21. Джей К. Шим Основы финансового менеджмента [Текст] : пер. с англ.
 / Джей К. Шим, Джоел Г. Сигел. – М.: Вильямс, 2001. – 992 с.
22. Демченко А.Т. Особливості визначення сутності та поняття «активи»/
 А.Т. Демченко/ Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія:
 Економічні науки, 2013. – №4//[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://bulletin.uabs.edu.ua/store/eco/2013/51F5210363D840CECC98F53E4504A655.pdf>
23. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.virtual.ks.ua/students/4450-classification-of-resources-as-assets-of-the-company.html>
24. Храпкина В.В, Методы управления активами предприятия/ В.В. Храпкина//
 Науковий вісник БДФА-2011-Вип.1(20).
25. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://pidruchniki.com/1151051355440/finansni/finansove_zabezpechennya_vidtvorennya_neoborotnih_aktiviv_pidpriyemstva
26. Сироткин С.А. Оборотные средства и оборотные активы в современной экономике // Региональная экономика и управление: электр. науч. журн. – 2007. –№ 1 (9). – С 65.
27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.uaeconomic.com/ulens-222-1.html>
28. Поважний О.С., Крамзіна Н.О., Кваша Ю.В. Особливості визначення сутності складу поняття «оборотні активи» / О.С. Поважний, Н.О Крамзіна., Ю.В. Кваша/ Економічний простір. – 2008. - №12/2//
 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Ekpr/2008_12/2/povazhnij.pdf
29. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.com.ua/taxes/-/gospoper/bo_2_5_2_obliczapasy.html

30. Молибога К.С. Витрати майбутніх періодів/ К.С. Молибога/ Незалежий аудитор// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/323?view=material
31. Янковська В.В. Економічна суть оборотних активів підприємства/ В.В. Янковська/ Міжнародний збірник наукових праць. Випуск №1(16). – с. 360// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/51630/47490>
32. Бланк И.А. Управление активами. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2000. – 270 с.
33. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://b-ko.com/book_220_glava_17_6.7._Аналіз_необор.html
34. Мулик А.С., Кіляр О.Р. Класифікація оборотних активів/ А.С. Мулик, О.Р. Кіляр/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stelmaschuk.info/archive-internet-conference/64-conferencia-15-05-2013/754-754.html>
35. Дробишева О.О., Похильченко І.М. Роль оборотних засобів у виробничому процесі/ О.О. Дробишева, І.М. Похильченко// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_6_136.pdf
36. Швець Ю.О, Скворцова А.В. Управління оборотними активами/ Ю.О Швець, А.В Скворцова// Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – №13. – с.127// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/13-2015/29.pdf>
37. Ящук Д.Л. Дослідження методології управління оборотними активами підприємств в умовах кризи/ Д.Л. Ящук// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vetp/2010_32/10ydlsof.pdf.
38. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.d-learn.pu.if.ua/data/users/7519/materialy%20do%20lekciy%205.pdf>

39. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 4. – С. 271-274.
40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://analiz2012.wordpress.com/category/тези-лекцій/тема9-аналіз-фін-стану/>
41. Балабанов И .Т. Основы финансового менеджмента: Учеб. пособие. 3-є изд., перераб. и доп. - М.: Ф инансы и статистика, 2000. - 528 с.: ил.
42. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч. пос. / В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
43. Овчаренко, А. Ю. Аналіз основних методик антикризового управління фінансово-економічною діяльністю підприємства [Текст] / А. Ю. Овчаренко, П. В. Круш // Актуальні проблеми економіки та управління. – 2011. – Вип. 5. – С. 118-120.
44. Баландіна К.М., Трегубов О.С. Аналіз підходів до прогнозування банкрутства підприємства. // Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону. - 2015. - №2.- С. 157-160.
45. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/113.pdf>
46. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2185>
47. Дубровська Є.В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість» / Є.В. Дубровська // Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка. – Суми: СумДУ, 2009. – №2. – С. 202 – 205.
48. Бойчик І.М., Харів П.С., Хопчан М.І., Піча Ю.В., Економіка підприємства: Навч. посіб., 2-ге вид., виправлене і доповнене.— К.: «Каравела», Львів: «Новий світ—2000», 2007.- с 360.
49. Бондар О. А. Роль економіко-математичних методів ефективного управління підприємством/ О. А. Бондар//Ефективна економіка. – 2013.

50. [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2072>
51. Казачков І.О., Даньченко О.Е. Напрямки удосконалення процесу управління оборотними коштами підприємства/ І.О Казачков, О.Е. Даньченко// [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.upravlinnya-oborotnimi-aktivami-pidpriemstv.pdf>
52. Бодаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств // Інвестиції практика та досвід.– 2008. – №4.– С.40–44. 5
53. Дмитрієв В.В. Формування механізму управління грошовими потоками// [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3967>
54. Нагайчук В.В./Управління грошовими потоками підприємства/В.В. Нагайчук/ Вісник соціально-економічних досліджень - 2014. - №1 (52)// [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<http://dspace.oneu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3355/Управління%20грошовими%20потоками%20підприємства.pdf?sequence=1>
55. Лень В.С. Управлінський облік навч. посібник [Текст] В.С.Лень. – 2-ге видання видання., випр.К.: Знання-Прес, 2006. – 317 с.
56. Лівощко Т.В, Кузьменко О.В./ Підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства// [Електронний ресурс]- Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_090.pdf
57. Стоянова Е.С. Финансовый менеджмент: теория и практика. – М.: Перспектива, 2002.